

Opetushallitukselle 27.8.2015

Suomen kirjastoseuran lausunto tieto- ja kirjastopalvelujen ammattitutkinnon perusteiden luonnoksesta

Viite: lausuntopyyntö 10.7.2015

Suomen kirjastoseurassa esitämme seuraavaa lausuntopyynnössä mainittuihin asioihin liittyen:

1. Tutkinnon perusteiden työelämälähtöisyys

Tutkintoon sisällytetty osaaminen on pääosin olennaista ja vastaa kirjastojen asiakaspalvelussa tarvittavaa osaamista. Kautta linjan luonnoksessa korostuu liian voimakkaasti kirjastojen tietopalvelu ja tiedonhankinta. Kirjastoseurassa haluamme muistuttaa, että yleisten kirjastojen osalta kulttuuri- ja viihdekäyttö on merkittävä kirjaston käytön tapa.

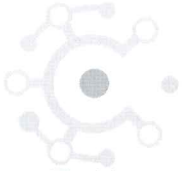
Valmius projektityöskentelyyn ja oman ammattitaidon kehittäminen tulisivat olla osa tutkintoa. Lisäksi ammattitutkinnon suorittajalla tulisi olla ymmärrys kirjaston roolista kansalaisyhteiskunnan tukemisessa.

Ammattitutkinnon osalta kannattaa huomioida tutkinnon pakollisessa osassa saavutettavuuden näkökulma. Parhailaan on tekeillä kansallinen suositus kirjastojen saavutettavuudesta eri tavoin vammaisille tai toimintaesteisille henkilöille. Suosituksesta saa tarvittaessa lisätietoja projektisuunnittelija Jaakko Tiinaselta (jaakko.tiinanen@espoo.fi).

2. Tutkinnon osat ja muodostuminen

Pakollisessa tutkinnon osassa korostuu liikaa fyysisen aineiston käsittely ja hallinta (ks. erityisesti kohta Tutkinnon suorittaja hoitaa aineiston saatavuus- ja lainauspalveluja). Esimerkiksi kaukopalvelua tehdään kirjastoissa nykyään vähän. Lisäksi perustason osaamista on paljon valinnaisissa tutkinnon osissa, esimerkiksi kokoelmatyö on jokaisen kirjastovirkailijan tehtävä.

Tutkinnon valinnaisten osien vaatimukset eivät ole yhteismitallisia: osassa valinnaisia osia mennään hyvin tarkalle tehtävien tasolle, osassa pysytään ylätasolla. Tutkinnon valinnaisten osien vaatimukset kannattaisi yhdenmukaistaa siten, että ne ovat keskenään vertailtavia.

SUOMEN KIRJASTOSEURA
FINLANDS BIBLIOTEKSFÖRENING
FINNISH LIBRARY ASSOCIATION

Tutkinnon kaikille pakollisessa osassa ei ole mitään mainintaa siitä, että työntekijä on perehtynyt kirjaston valikoimaan. Lisäksi asiakaspalvelun perusosaamiseen kuuluisi myös ryhmien opastukset, joka nyt vaatimuksista puuttuu.

3. Tutkinnossa vaadittava ammattitaito, ammattitaidon osoittaminen ja hyväksytyn suorituksen kriteerit

Ammattitutkinnon perusteiden luonnoksen kieli on ajoittain haastavaa ja sisältää paljon toistoa. Esimerkki (kohta Tutkinnon suorittaja noudattaa hyvän asiakaspalvelun periaatteita): "-- toimii asiakastyössä asiakaslähtöisesti" ja "--palvelee eri käyttäjäryhmiä niiden palvelutarpeiden mukaan", kyseessä kenties sama asia. Kieliasun ja ilmaisujen selkiyttäminen on tarpeen, jotta ammattitutkinnon perusteet muodostavat selkeän ja loogisen kokonaisuuden, joka on ymmärrettävä myös kirjastoalan ulkopuolisille henkilöille.

Jukka Relander
puheenjohtaja
Suomen kirjastoseura ry

Rauha Maarno
toiminnanjohtaja
Suomen kirjastoseura ry